

Forædlet Provstirug.

(Et Brev til Udgiveren.)

Efter Lovte har jeg herved den Fornoielse, ifølge D. B's. Ønske, at tilstille Dem nedenstaaende Beretning: om hvad der har givet mig Anledning til at foretage en Forædling af den her i Eggen saaede Provstirug, og den Maade jeg har gaaet frem paa i flere Aar for at fuldføre den.

Bed at betragte min Provstirug før Høsten i 1845 (Sæden dertil havde jeg saaet fra Provstiet Aaret forud og betalt med 8 Rbd. pr. Td.), fandt jeg nemlig, ved noie Undersøgelse, at min Rug, saavelsom Naboernes, bestod af mange forffjellige Afarter, hvoraf en Deel vare saa maadelige at de aldrig burde findes paa nogen Rugmark, hvilket foranledigede mig til at gjøre Forsøg paa at forædle min Provstirug, ved at gaae frem paa samme Maade som Kunstgartnerne gjøre, naar de forædle forffjellige Planter og Blomster, hvor der tages Frø af de bedste Planter og vedblives dermed i flere Aar indtil Siemedet er opnaaet.

Resultatet af de i 5 Aar gjorte Forsøg ere følgende: I Høsten 1845 udsøgte jeg nemlig: af Provstirugen paa Marken de bedste Ar, og samlede saaledes en Pægel Rug, der samme Aar blev radsaaet i min Have, hvorefter jeg avlede 14½ Potter (58 Fald). Kærnerne i denne Afgrøde var betydeligt større og bedre, end den Rug, jeg avlede samme Aar paa Marken. Af denne Afgrøde udsøgte jeg de bedste Ar, saa-

Iedes at jeg fik $\frac{1}{2}$ Pot Rug, der samme Aar blev radsaaet i Haven, de øvrige 14 Potter bleve radsaaede i Marken. I Høsten 1847 avlede jeg a) efter Udsæden $\frac{1}{2}$ Pot i Haven: 42 $\frac{1}{2}$ Potter (84 Fod); før denne høstedes, blev udsøgt 15 af de bedste Planter og optagne med Rod, og blandt disse fandt jeg et Pragteremplar, der havde 30 Ar, som i alt gav 1292 Kjerner af en særdeles lys Farve, — korte runde Kjerner, som jeg ansaae for at være af en udmærket Bestaffenhed. Denne Afgrøde blev atter radsaaet i Haven i Efteraaret 1847 tilligemed Afgrøden af de øvrige 14 Planter, der gave 4 $\frac{1}{2}$ Pægel, hver Afart for sig; de 42 Potter blev bredsaaet i Marken. b) Efter Udsæden i 1846 af de 14 Potter i Marken, blev avlet 5 Td. $\frac{1}{2}$ Skp., hvoraf i Efteraaret 1847 blev bredsaaet i Marken 4 $\frac{1}{2}$ Td. i en Mark for sig selv (4 $\frac{1}{2}$ Td. Vand.) Afgrøden af denne Udsæd viste sig det paafølgende Aar, ved at sammenligne den med min anden Provsirug, langt stærkere saavel i Straa som i Kjerne.

Efter Udsæden (i 1847) 1) af de 1292 Kjerner i Haven, avlede jeg 11 $\frac{1}{2}$ Potter, og efter 1 $\frac{1}{2}$ Pægel, 14 Planter, 1 $\frac{1}{2}$ Skjeppe. 2) Efter Udsæden af de 42 Potter avlede jeg 10 Td. 1 Skp. 3) Efter Udsæden af 4 $\frac{1}{2}$ Td. avlede jeg circa 60 Td. *), hvoraf jeg solgte samme Efteraar til Sæd 36 Td. à 8 Rbd. pr. Td.

I Efteraaret 1848 blev de 11 $\frac{1}{2}$ Potter radsaaet

*) Det bemærkes, at en Deel af denne Rug blev strax efter at den var saaet angreben af Orm (Bygstarslarven); ellers var Afgrøden bleven større.

i Marken, og i 1849 gav denne Udsæd 4 Traver (à 60 Neeg), men formedelst den Skade Rugen tog i Blomstertiden af Storm, gav den kun 2 Td. 1 Skp. Ligeledes blev i 1848 de 10 Td. 1 Skp. bredsaaet, men gav kun et Udbytte i 1848 af omtrent 7 Fold af samme Aarsag, som ovennævnt (endstjondt der avledes 11½ Trave pr. Td. Land); deraf blev solgt til Sæd samme Efteraar circa 24 Td. til 8 Rbd. pr. Td.

I Efteraaret 1849 blev Afgrøden af Pragteremplaret eller 2 Td. bredsaaet, som i Høsten 1850 gav et Udbytte af 20 Tdr.; deraf har jeg nu i afvigte Efteraar selv saaet 14 Td., og solgt til Sæd 6 Tdr. à 10 Rbd. pr. Tønde.

Samtidig med den sidstnævnte Rugart, har jeg blandt andre ogsaa optrukken en smuk lys Rug, med noget længere og større Kjerner end denne, som efter 1 Kjerne, saaet i 1846, kun gav i 1847 200 Kjerner, altsaa circa $\frac{1}{4}$ mindre Udbytte end det nævnte Pragteremplar, og ved fremdeles at saae den i de 4 Aar, har jeg ikke bragt den til mere end til 1 Td. 1 Skp., som er saaet i afvigte Efteraar; Frugtbarheden af denne har altsaa i dette Tidrum kun været $\frac{1}{3}$ Deel imod hiin, og det er sandsynligt at jeg til Efteraaret forkafter denne tilligemed alle de øvrige Arter, jeg har trukken frem, og alene beholder den Rug, der er kommen fra Pragteremplaret i 1847, der fra 1 Kjerne, saaet i 1846, formerede sig saaledes, at jeg i Høsten 1850 fik 20 Tdr., og som har beholdt samme Dannelse og lyse Farve, som den havde i 1847, saa at den maa være at ansee som en constant Rug-

art, og herefter vil fore Navnet af „Scheelsminde-Rug Nr. 1.“ En Prøve deraf følger hermed, som den blev avlet i afvigte Høst, til behageligt Eftersyn.

Derfom nu den Rug, jeg avler af denne Art, i dette Efteraar kan blive anvendt til Sæd, og Frugtbarheden vil tiltage som hidtil, vil den om faa Aar udbrede sig i Landet.

En lignende Forædling har jeg foretaget med den brune Hvede, hvorved jeg har faaet en meget smuk og eensartet Sæde-Hvede, hvoraf jeg i de 2de sidste Aar har solgt en stor Deel til Sæd her i Egnen, hvor Hvedavlens begynder at udbrede sig.

Jeg har nu saaledes efter min bedste Evne givet Dem en Beretning om den foretagne Forædling, hvorved jeg er kommen til et Resultat, der er overgaaet mine Forventninger, og hvorved jeg ikke alene selv har havt en betydelig Fordeel, formedelst Salg af Sæderug, men jeg haaber at jeg ogsaa derved skal have gavnet mine Medborgere i Landbruget, saavel ved at forstafte dem en ny Rugart, som ved at oplyse dem om Maaden, hvorledes der paa faa Aar kan frembringes forædlede Kornarter, naar derpaa anvendes den behørig Opmærksomhed.

Scheelsminde pr. Aalborg, d. 12te Juni 1851.

Ærbødigt

S. Hansen.